

1/2005. Közigazgatási-polgári jogegységi határozat
az 1952. évi III. törvény 30. § (1) bekezdése utolsó mondatában foglaltak alkalmazásáról a
munkaügyi bíróság hatáskörébe tartozó perekben

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bíróságának jogegységi tanácsa a Polgári Kollégium vezetője által indítványozott jogegységi eljárásban meghozta a következő

jogegységi határozatot:

A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 30. § (1) bekezdésének utolsó mondatában foglalt rendelkezést - miszerint, ha a jogi személy székhelye Budapesten van, működési köre azonban Pest megye területére terjed ki, a Pest megye területére illetékes bíróság jár el - a munkaügyi bíróság hatáskörébe tartozó perekben is alkalmazni kell.

A Legfelsőbb Bíróság KK 28. számú közigazgatási kollégiumi állásfoglalása e jogegységi határozat közzétételétől nem alkalmazható.

Indokolás

I.

A Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiumának vezetője a bíróságok szervezetről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény (Bszi.) 29. § (1) bekezdésének *a)* pontja és 31. § (1) bekezdésének *a)* pontja alapján jogegységi eljárást kezdeményezett abban a kérdésben, hogy a Pp. 30. § (1) bekezdés utolsó mondata mennyiben alkalmazható a munkaügyi perben, illetve a munkaügyi bíróság által elbírálandó közigazgatási perben.

Az érintett bíróságok gyakorlata a felvetett jogkérdésben nem egységes. Az egyik álláspont szerint a munkaügyi bíróság hatáskörébe tartozó perekre vonatkozó különös illetékességi szabályokkal összeegyeztethető a Pp. 30. § (1) bekezdés utolsó mondatában szereplő kiegészítő rendelkezés, ezért azt alkalmazni kell (pl. Fővárosi Munkaügyi Bíróság 6.M.890/2001/2., Fővárosi Bíróság 49.Mf.22.670/2003/3., LB Mpk.II.10.968/2002/1. számú határozata, EH 794.). Az ezzel ellentétes másik álláspont szerint a Pp. 349/B. § (2), (3) bekezdésében és 326. § (1) bekezdésében foglalt különös illetékességi szabályok a Pp. 30. § (1) bekezdése alkalmazását nem teszik lehetővé (pl. Pest Megyei Munkaügyi Bíróság 6.M.890/2001/2., 1.M.1032/2003/2., 5.M.5511/2003/2., Fővárosi Ítéltábla 2.Pkk.25.014/2004/1. számú határozata).

Az egységes ítélkezési gyakorlat biztosítása érdekében jogegységi határozat meghozatala szükséges.

II.

A jogegységi tanács nem nyilvános ülésén a legfőbb ügyész képviselője kifejtette, hogy a Pp. 349/B. § (2) és (3) bekezdése nem szabályozza azt az esetet, ha a szerv székhelye Budapesten van, de működési köre Pest megyére terjed ki. Így erre vonatkozó különös szabály hiányában a Pp. 30. § (1) bekezdésének harmadik mondatában szereplő általános szabályt a munkaügyi perekben is alkalmazandónak tartja. A munkaügyi bíróság hatáskörébe tartozó közigazgatási, társadalombiztosítási perekben sem eredményeznek eltérő jogértelmezést a Pp. XX. fejezet

illetékességi szabályai.

III.

A munkaügyi bíróság hatáskörébe tartozó pereket a Pp. a Negyedik részében, a különleges eljárások körében szabályozza. A munkaügyi bíróság illetékességét

- munkaügyi perekben [Pp. 349. § (1)-(4) bekezdés] a Pp. 349/B. § (2)-(3) bekezdése,
- a Pp. 349. § (5) bekezdésében meghatározott közigazgatási határozatok, valamint a társadalombiztosítási határozatok bírósági felülvizsgálata iránti perekben a Pp. 326. § (1) bekezdése, illetve a 341. § d) pontja

határozza meg.

A Pp. 349/B. § (2) bekezdése szerint munkaügyi perre kizárólag a munkáltató székhelye szerinti, illetőleg a munkáltató azon telephelye szerinti munkaügyi bíróság illetékes, ahol a munkavállaló munkaszerződése alapján munkát végez, vagy végzett.

A Pp. 349/B. § (3) bekezdése szerint a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyával összefüggő perben a sérelmezett döntést hozó első fokon eljáró szerv székhelye szerinti illetékes munkaügyi bíróság, míg a polgári, illetve a katonai nemzetbiztonsági szolgálatok, valamint a rendőrség nem nyílt hivatásos állományú tagjai perében a Fővárosi Munkaügyi Bíróság jár el.

A Pp. 326. § (1) bekezdése szerint a közigazgatási perekben a bíróság illetékességét az első fokon eljáró közigazgatási szerv székhelye alapítja meg. [A 2005. évi XVII. törvény 6. §-ával megállapított, 2005. november 1-jétől hatályos Pp. 326. § (1) bekezdése ezen túlmenően további kiegészítő szabályt is tartalmaz, miszerint, ha a közigazgatási szerv székhelye nem a működési területén található, a bíróság illetékességét a közigazgatási szerv működési területe alapítja meg.]

A Pp. 341. § d) pontja szerint a társadalombiztosítási határozat bírósági felülvizsgálata iránti közigazgatási perben az a munkaügyi bíróság illetékes, amelynek területén a társadalombiztosítás helyi szervének székhelye van.

Az előbbi különös rendelkezések alkalmazásánál azokban az esetekben, amikor a munkaügyi bíróság illetékességét a munkáltató (szolgálati viszonyban döntést hozó szerv), illetve közigazgatási (társadalombiztosítási) szerv székhelye alapítja meg, felmerül az általános illetékességi szabályok körében szabályozott kérdés: ha a munkáltató, közigazgatási szerv stb. székhelye Budapesten van, de a működési köre Pest megye területére terjed ki, melyik bíróság járjon el.

A Pp. 30. § (1) bekezdésének az 1972. évi 26. tvr. 10. §-ával kiegészített utolsó mondata az előbbi kérdést úgy szabályozza, hogy ha a jogi személy székhelye Budapesten van, működési köre azonban Pest megye területére terjed ki, a Pest megye területére illetékes bíróság jár el. E rendelkezés célját és tartalmát tekintve valójában nem illetékességi okot állapít meg, hanem csak kiegészítő, kiegészítő szabály annak értelmezését illetően, hogy mikor kell a jogi személy budapesti székhelyét Pest megyei székhelynek tekinteni.

A közigazgatási és munkaügyi perekben a Pp. I-XIV. fejezetének rendelkezéseit a XX., illetve XXIII. fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A munkaügyi bíróság illetékességére vonatkozó hivatkozott különös szabályok az előbbi általános kiegészítő szabálytól eltérő rendelkezést nem tartalmaznak, és megállapítható, hogy a kiegészítő szabály alkalmazása nem ellentétes a különös illetékességi szabály céljával, annak érvényesülését nem befolyásolja.

Jogszerű eljárás tehát, ha a Pp. 30. § (1) bekezdés utolsó mondatában foglalt, hivatkozott rendelkezést a munkaügyi bíróság hatáskörébe tartozó minden olyan ügyben alkalmazzák, amelyben a bíróság kizárólagos illetékességét a jogi személy székhelye alapítja meg.

A munkaügyi perben - a munkáltató székhelye szerinti kizárólagos illetékességi szabály folytán - a jogi személy székhelyére vonatkozó kiegészítő szabály értelemszerűen akkor is alkalmazandó, ha a per a jogi személy munkáltató keresete alapján indult.

Az eddigi ítélkezési gyakorlatot követve e kiegészítő szabály kizárólag Budapest és Pest megye vonatkozásában alkalmazható, és nem vonatkozik a budapesti székhelyű olyan munkáltatóra, amelynek működési köre más megye területére is kiterjed.

Nem alkalmazható a Pp. 30. § (1) bekezdés utolsó mondata értelemszerűen a Pp. 349/B. § (2) bekezdés második fordulata, illetve a Pp. 349/B. § (3) bekezdés második fordulata kapcsán. Ezekben az esetekben ugyanis nem a munkáltató, eljáró szerv székhelye ad illetékességi okot, hanem a munkaszerződéses munkavégzési hely szerinti munkáltatói telephely alapítja meg a munkaügyi bíróság kizárólagos illetékességét, illetőleg a jogszabály határozza meg a kizárólagosan illetékes Fővárosi Munkaügyi Bíróságot.

A Legfelsőbb Bíróság KK 28. számú közigazgatási kollégiumi állásfoglalásának I. pontja a társadalombiztosítás helyi szervének székhelye szerinti megyei bíróság székhelyén lévő helyi bíróság illetékességét mondta ki az állásfoglalás közzétételkor hatályos Pp. 341. § d) pontjában és a Pp. 326. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezésekre hivatkozással. Az állásfoglalás II. pontja a társadalombiztosítási határozat felülvizsgálata iránti perekben a bíróság illetékességével kapcsolatban e jogegységi határozatban foglaltakkal egyező iránymutatást adott a Pp. 30. § (1) bekezdésének utolsó mondata alkalmazását illetően, de még a 2000. március 1-jét megelőzően hatályos hatásköri szabályok alapján. E szabályok megváltozása folytán a kollégiumi állásfoglalás a jogegységi határozatnak - a Bszi. 32. § (4) bekezdése alapján a Magyar Közlönyben történő - közzétételétől nem alkalmazható.

Budapest, 2005. május 4.

Dr. Lomnici Zoltán s. k., a jogegységi tanács elnöke

Dr. Fekete Zsuzsanna s. k., előadó bíró

Bauerné dr. Polony Enikő s. k., bíró

Dr. Szőke Irén s. k., bíró

Dr. Murányi Katalin s. k., bíró

Dr. Wellmann György s. k., bíró

Dr. Tálné dr. Molnár Erika s. k., bíró